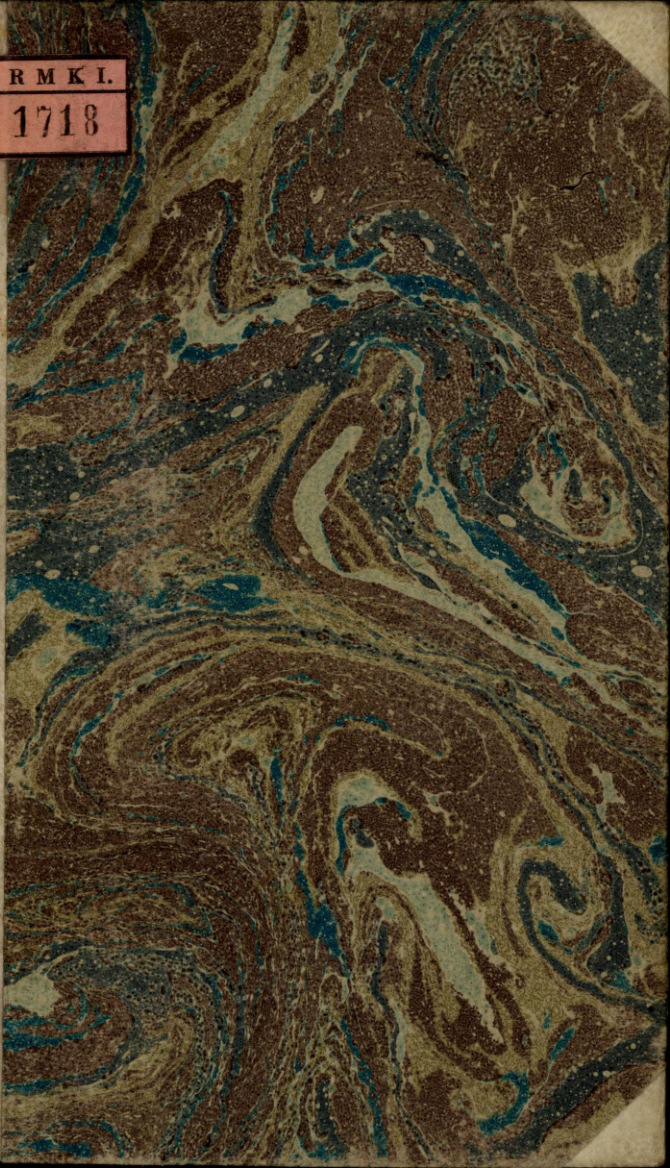
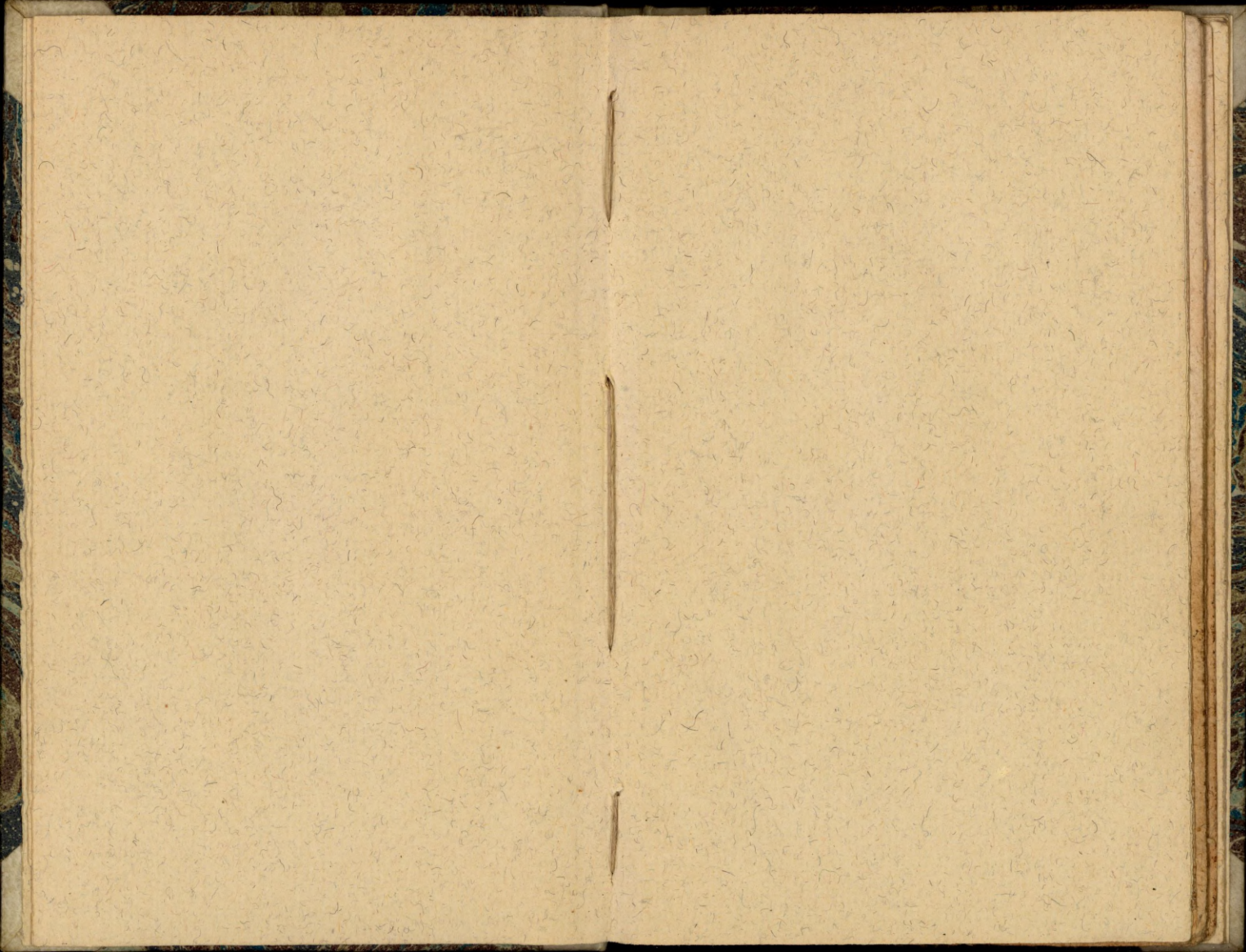
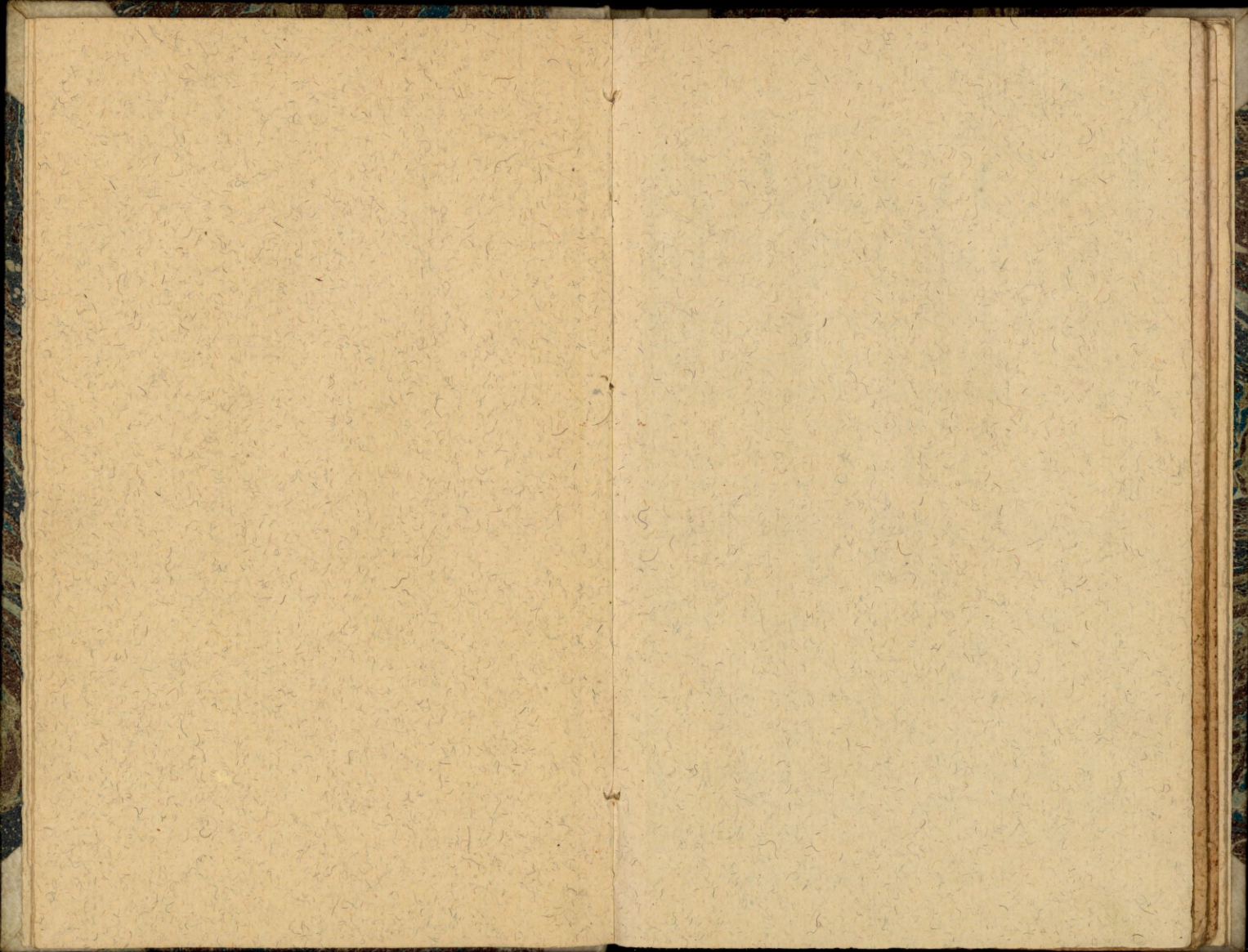

RMKI.

1718

28
MI FEJEDELEM

Felső Vadászi

RAKOCZI
FERENCZ

Isten kegyelméből Erdély
Országának, és az Magyar Országi
Conföderált Statufoknak és Rende-
nek választott Vezérő

FEJEDELME,

Azon Magyar Ország Részeinek
U R A,

Székelyek és Sááros Vármegye
FŐ ISPANNYA,

Munkácsi és Makoviczai
HERCZEG,

és Sááros-Pataknak, Tokajnak, Re-
cznek, Ecsednek, Somlyónak, Ledni-
czének, Szerencsének, Onodnak &c.

ŐRÖKÖS URA.

ADgyuk tudtára mindeneknek az
kiknek illik, kiváltképpen pedig
az idegenyek által meg-bántódott,
's csak nem földig le-tapodtatott Ne-
mes Magyar Nemzet régi szabadsá-
gának hajdani bődög állapottyában
való helyre állatására, Istenes jó igye-
kezettel velünk edgyütt fel-fegyver-
kezett, Vitézlő Rend eleiben, felső,
közép, alsó Hadi Méltóságokban és
Tisztekben helyheztetett, 's egy szó-
val minden Magyar, és Erdély Orszá-
gi hadi Tiszteinknek, Mezei, és Pra-
sidiumokbeli Commendánsinknak,
és egész Hadainknak kicsintől fogva
nagyig, mind közönségesen és sze-
mély szerint: Hogy minek utánna
a' minden kegyes szándékokat jóra
vezérlő bölcs Isten tetzéséből, ezen
hanyatló, 's majdan le-omló állapot-
tyára jutott édes Hazánk fegyveres ü-
gyinek folytatására az illik kerülhetet-

folytatására az illik kerülhetet-

Kiadásnapló

1849. évi

6599

32

len szükség bennünket unfzolni 's-
kényszeríteni kezdett volna, előre-is
el-láttuk. 's annyiival inkább már ta-
pasztaltuk-is, hogy a' jó rendtartás, és
annak bizonyos igazgató Regulái
nélkül, a' hadakozásnak, hasznoslón
és bődögül folyni nem lehet. Ahoz
képest akarván ebben, más Keresz-
tyén hadakozó Nemzetek dicshiretes
példájatis követnünk, minek előtte
több dolgoknak, 's állapotoknak-is
bővebb le-írásával készülni kezdett
Hadi Törvényeink, és egyéb Rend-
szabásink, fel-tett szándékunk szerint
ki-adatnának, akartuk azoknak né-
mely fő részét, rövideb formában, a'
dolognak hamaréb voltaért előre-is
közönségesé tennünk, (hogy az
alatt-is hadaink jó rendben foglalván
magokat, minden tilalmas dolgokat,
's rendetlenségeket el-távoztathassa-
nak, és az tudatlansággal senki ma-

A 2

gát

gát ne mentegethesse, 's ahoz való bizodalombúl a' gonosz cselekedetre okot ne vehessen magának) mely rövid hadi rendszabások következnek e' képpen :

Az Magyar Vitézlő Rend
hasznára 's javára röviden őszve
vétellett.

HADI REGULAK, *AVAGT* ARTICULUSOK. I.

VAlaki magát a' Nemes Ország Hadi szolgálattjára kötelezi, tartozik abban az meghatározott ideig, ugy mint a' Haza szabadságának meg-nyeréséig, és a' végre őszve kötött szövetségnek tartásaig meg-maradni. Ha pedig a' Tiszt mind addig nem continuálhatná szolgálattját, tartozik egy kántor-
ral

ral előbb meg-jelenteni búcsúzó szándékát, 's ha meg nem jelenti, tehát az búcsúzás után való egész kántort-is tartozik ki-szolgálni.

II.

SEnkinek más Tiszt ezerében, vagy Seregében magát adni, és el-menni nem szabad, a' köz rendnek élete, a' Tisztnek bocsületi el-vesztése alatt.

III.

VAlaki a' Hadbúl vagy Táborrúl, szolgálattja el-végezése előtt elmegyén, ha Tiszt léjend, Tisztit, ha köz Vitéz lesz fejét vesztí-el. A' ki pedig az olyan embert meg-öli, főképpen ha maga Hadi Vezérétől vagy Kapitánnyától, nincsen uti Levele, történt halála helyesnek és szabadonak ítéltetik.

IV.

VEszekedést, viszsza vonást, a' Hadak egymás között indétani

ne mérészellyenek kemény büntetés
alatt.

V.

HA valaki a' közönséges Hadak
közzül, főképpen a' gyalog az
ő Söldos Fegyverét mellyel az ellen-
ségnek kellene eliene állani, kártya
vagy koczka játékkal elveszti, vagy a'
Lovas az ő Söldos lovát azon szerint
el-jádza, mind a' nyerő, mind a' vesz-
tő, úgy eggyik, mint másik föl-akasz-
tassanak.

VI.

VAlaki maga Commendánsta,
Kapuránnya vagy csak Tizedesse
ellen-is, akár penig a' szolga Ura ellen
kézzel, annyival inkább fegyverrel föl-
támad, avagy csak böcsfelen szóval il-
leti is, fejét veszesse el érette.

VII.

HA ki az Tábori istrására rohan,
vagy maga részérül ha reája bi-
zatott, azt végben vinni nem akarja,
akár

akár penig maga Tiszti 's Commen-
dánsta akarattya ellen, és engedelme
nélkül az istrásáról rendin 's idején
kivül el-mégyen, fő vétellel bűnhód-
gyon, hanem ha az külső Istrása meg-
előzné őtet, úgy ment lészén.

VIII.

VAlaki Zászló alatt mást meg-se-
besét, böcsületét 's fejét vesz-
ti-el érette.

IX.

HA valamely Gyalog Istrása, az
ő rendelt vigyázó helyén, meg
nem marad, vagy onnan valamely
szükségre nézve el-távozik, vagy a'
Harcz rendeléskor, és Istrásán léte-
kor el-aluszik, vagy penig az reája bi-
zott szolgálatban szorgalmatlanul és
gondatlanul jár-el, az Czirkálóknak,
vagy Battalirozóknak szabad az ol-
lyat meg-ólni. Ha penig a' Com-
mendans elciben vitettetik, Feje,

A 4

'sbö-

s' bocsületi el-vezetésével büntet-
tetsék.

X.

AZ Istráfa akár mezőben, akár
Várban a' kő-falról, ha az el-
lenséggel Commendánfa hire nélkül
beszél, meg-bizonyosodván reája,
fejét veszesse-el.

XI.

A' melly Hadi ember az Ország
kéncséből, akár Agyúkhöz
tartozó, Puskaport, golyóbist, akár
más egyéb javát az Országnak maga
hasznára meri fordítani, minde irga-
lom nélkül, rút, és gyalázatos halál-
al való büntetése légyen.

XII.

VAlaki a' kémert maga Házánál
lappangattya, vagy az olyanról
valamit tudván, meg nem jelenti, az
olyan személy minden kegyelem
nélkül négygyé vágattassék.

XIII.

XIII.

VAlaki a' szűkségnek és Harcz-
nak idején, Zászlója alól el-sza-
lad, vagy az el-szaladáfra szóval vala-
kinek okot ad, Fejét, Jóságát ve-
szesse-el: hasonló képpen a' ki a' ve-
szedelemnek idején, rajta nem me-
gyen az ellenségén, és nem harczol
véle, azon szerént büntetetsék.

XIV.

HA valaki vakmerőségtől visel-
tetvén az ellenség Földére csap,
vagy az ellenségnek, az tőle való ár-
talomra alkalmatosságot mutat (az
Generalis, vagy más Commandiro-
zó Tiszt akarattyán kívül) Fejét ve-
szesse-el.

XV.

A' Jelnek, vagy Parolának ki-adá-
sa után, minden Hadi ember
az ő rendében békével maradgyon.
Ha pedig az után rendin kívül találta-
tik,

A s

tik, vagy a' jelt, a' kérdőnek meg nem tudgya mondani, feje vétettség.

XVI.

AZ nyugodalomra való Trombita, vagy Dob szó után senki az Táboron kiáltást és zajgást tenni ne mérésszellyen, kemény büntetés alatt.

XVII.

A' ki a' Frigy, vagy Parola alatt Lärmát, veszekedést, és zenebonát indit, vagy Puskáját az ellenséghez ki-lővi, ütetség-el a' feje.

XVIII.

AZ éjtszakai korcsma árulás, tobzódás és dorbézlás, főként a' meg-irt időben, kemény büntetés alatt tilalmaztatnak.

XIX.

SEnki a' Hadak közül, másnak semmi Javát erőszakkal-el ne ragadgya, mert föl-akasztatik érette, ha penig

nig csekélyeb dolog, legalább egy garas árrat erő léfzen, keményen meg palczáztatik.

XX.

SEnki Sákmanyozni a' Falukra, vagy akár hová-is a' Commandirozó Tisztek engedelme, 's annak vigyázására rendelendő embere nélkül, ki-menni ne mérésszellyen, és senkinek rövidséget ne tégyen, kemény büntetés alatt, az el követendő kárnak, vagy cselekedetinek minéműségéhez képest.

XXI.

Idegeny Jövevény és isméretlen embert, senki a' Commandirozó Tiszt, vagy leg-alább a' Hadi Biró hire, 's engedelme nélkül, sem a' Hadak közzé, sem maga szolgáltyára bé ne fogadgyon, kemény büntetés alatt.

XXII.

XXII.

SEnki más Hadi ember szolgáját el ne csallja, 's hódítsa, kemény büntetés alatt.

XXIII.

SEnki az Ország Söldos lovait szerében ne fogja vagy maga haszna keresésére ne fordítsa, Commandirozó Tiszti engedelme nélkül.

XXXIV.

A' Táborra élést hozóktól senki semmit erővel el ne ragadgyon, a' 19. Articulusban meg-irt büntetés alatt.

XXV.

HA valaki az Táborról az útakra ki-megy a' végre, hogy ottan a' kereskedőktől valami cledeleket előre meg-végyen, maga utálatos nyeresége 's haszna keresése kedvéért, keményen meg-bűnhődgyön érte, és az mit vött, ingyen el-veszesse.

XXVI.

XXVI.

AZ Táboron el-adandó cledeleknek, ételnek, italnak 's más egyéb árukknak az Commandirozó Tiszt, vagy a' Hadi Biró árát szabja.

XXVII.

HA ki pedig böcsi szabása előtt valamit vészen, a' vévő Pénzét, az el adó árúját veszesse-el, és ha fellyeb adgya is az áros maga marháját, annak szabott áránál, hasonlóképpen a' fzerint büntetessék.

XXVIII.

A' Commandirozó Fő Tiszttől, vagy Hadi Birótól, valamely gonosz tévők meg-fogására küldetett Vitézeket, senki becstelen szókkal ne illesse; se kissebbitse, kemény büntetés alatt. Hasonlóképpen az igazság szellyát véghez vivő személyt, ugyanint Tömlöcztartót, Hóhért ne csúfollya, se ne bocszsoncsa böcsületi el-vesztése alatt.

XXIX.

XXIX.

MInden Ezeres Kapitány a' vagy Oberster, böcsületinek elvesztése alatt tartozik idejének rendi szerint meg-jelenteni, hány Vitéz hijával legyen ezere. Lakos embert pedig csalárdságból bé ne mustrállyon kemény büntetés alatt.

XXX.

MInden Kapitány, a' vagy Commandans Tiszt, arra szorgalmatosan vigyázzon, hogy a' mely Vár, vagy Erőlség az ő hűségére 's gondviseelésére bizattatott, azt életerének utolsó veszedelemben forgásáig, az ellenségnek fel ne adgya, böcsületi 's Feje el-veztetése alatt.

XXXI.

A' Tizedessek és az több Vitézek pedig arra vigyázzanak, hogy ha azon Várbéli Tiszt a' vagy Commandans (a' ki távúl legyen tőle) valamely

lami jel adás, vagy egyéb módok alatt az olyan erőtséget az ellenség kezében akarná ejteni, azt meg-fogván a' közeleb való Commandirozó Generalis kezében vigyék kötelekségek szerint.

XXXII.

A' Várbéli Tiszt a' vagy Commandans, a' félelmes és veszedelmes időben, kapu záraskor és nyitáskor (ha lehet) maga-is jelen legyen, főképpen az hol arra való alkalmas Porkoláb nintsen, és senkinek alkalmatlan időben a' Vár kapuját ki ne nyitassa. Ejtszakának idején pedig, minden Vitézeit az Várban őszvegyűjtve tartsa.

XXXIII.

SEnki az Vég Várakban bé ne bocsátassék az ki csak nem ősmertes, és oda jövetelének bizonyos oka nem tudatik; és ha helyes okát jelentti oda

ti oda jövetelének, magát kevés szolgákkal bé-bocsáthatni, de ha felesled magával lenne, (a' kiktől ne talán valami tartalék lehetne) Generális engedelme nélkül bé-bocsátani nem szabad.

XXXIV.

Valamely Vitéz prédálásnak okáért maga meg-általkodságából, az ellenség földére megyen, feje vételével bűnhődgyön.

XXXV.

A' kire az Istrása rende szerint kerül, és azon meg nem jelenik, fejét veszti-el.

XXXVI.

HA ki maga Istrálásának idejét véghez viszi, és az ő helyette következő más Istrását oda nem várván, vakmerőségből onnan elmegyen, az-is a' fejét fogja el-veszteni. A' mint oda fel *art. 7.*

XXXVII.

XXXVII.

A' ki részegsége, koczka, vagy kártya jádzafla miatt a' rend szerinti reája következő Istrását elmulattya, mind fejét s' mind bőcsületét elveszti,

XXXVIII.

Senki az Várbéli Commendánfok, Tisztek, és Vitézek közzül el nem távozzék, sem az alatta valókat magadolgaiban ide's tova el nem küldözze, a' mezei Commandirozó Fő Tiszt hire's engedelme nélkül (kiváltképpen ha az közel léend) annyival inkább veszedelmes időben, kemény büntetés alatt.

XXXIX.

A' történetből talált partékát senki csak egy éj-el is magánál hálalni nem mérézzelje, hanem az maga, vagy az Commandirozó Tisztinek, akár pedig Hadi Birónak bejelencse, lopásnak büntetése alatt.

XL.

A' melly Vitéz fegyver nélkül jár,
a' kire már Söldot vett, fogság-
ba vitesék, és ott szenvedgyé érte.

XLI.

Senki az Erőtségben veszekedett,
zenebonát, vagy háborút indita-
ni ne mérészellyen, nagy büntetés
alatt, és ha ki másnak fejét vagy egyéb
tagját meg-sebessitené, és csak kard-
gyának más ellen méltatlan kivoná-
sáértis kezét veszesse-el.

XLII.

Minden hadakozó alkalmatosság-
ban, kiváltképpen mezőben az
ellenségtől való szűkségnek idején, a'
Várban pedig meg-szálláskor vagy a-
hoz való készülétkor, mind addig,
mig a' szűkség kívánja, senki-is a'
Hadak közzül, a' szűkséges munkák-
túl magát el ne vonja, maga javá-
ra, 's meg-maradására nézve-is.

XLIII.

XLIII.

A' Kapitányok, Hadnagyok, Ti-
zedesek, kiki maga alatta va-
ló Vitézeit, mind úntalan tanitgaf-
sa 's oktassa, miként kellesek kinek
kinek a' harczon alkalmatossan, és
rendében állani, és ő hozzájuk alkal-
maztatott fegyverrel, leg-jobb mód-
dal élni, a' ki pedig rendéből Ti-
fzti parancsolattya kívül, a' harczon
ki-megyen 's kovályog fejét veszef-
se-el.

XLIV.

A' Vitézek és Tizedesek, magok
előttök való Tifzteikhez, Kapi-
tányokhoz, Hadnagyokhoz, mind
cselekedettel 's mind szóval bölcsüle-
tesen alkalmaztassák magokat, ha-
sonló képpen azokis az ő alattok va-
lókhoz, senkit nem bestelenitvén 's
vervén (ha csak az el-múlhatatlan
szűkség azt mingyárt meg-lenni nem

B 2

kiván-

kivánnya) hanem ha valamellyik köz-
zülők valamit vét, őszve gyűjtven
az egész Tizedesseket, és a' Vitézek
közzül-isa' mennyit gondol a' Com-
mendans, azokkal edgyütt ottan
Törvént téven reájok, a' szerént ve-
gyék-el büntetések. Ha pedig
valamellyik zendülést szerzőnek,
vagy párt-ütőnek találatnék közzü-
lők, az ollyat meg-fogván, a' Com-
mandirozó Tiszt, vagy-is Generalis
kezéhez küldgyék.

XLV.

Minden czégeses vétkek, ugymint
Isten, és választot Szentei ellé va-
ló káromkodás és íztök, ördöngös-
ség, boszorkányság, gyilkosság, pa-
rázinaság, lopás, tolvajság, úton ál-
lás, Templomok, Czinteremek,
Parochiák, Schólák, Házak, Majo-
rok, Malmok, Faluk, Várossok, és
egyéb záros helyek fel-verése, égeté-
se,

se, és több ehez hasonló gonosz
cselekedetek, tilalmaztatnak, az Or-
szág Törvényében fel tett halálos,
kemény büntetés alatt.

XLVI.

HA valaki a' hadak közzül, akár
Tiszt, akár köz Rend, ezen föl-
lyul irt böcsületi, s feje vesztésének,
következendő büntetésével meg-e-
rősített, Articulusokat annak rendi,
s módgya szerént meg nem tartaná,
az ollyat az Kapitánnya, vagy más
arra való Tiszt, az közelebb való
Generalis, vagy más Commandiro-
zó Fő Tiszt, kezéhez jó őrizet alatt
rendessen küldgye, annak számadás-
ának terhe s böcsületinek el-veszté-
se alatt.

XLVII.

HOgy pedig a' Vitézlő rend, ezen
Hadi Articulusokat, hamarab
meg-tanullya és jól eszébe vehesse,
az

az Tisztek a' seregek előtt, ezeket gyakran meg-olvasztasák, 's szóval-is elejekben adgyák, magok alattok valóinak, főképpen minden muſtra, és földfizetéskor, hogy jól-meg ércsék, és azoknak meg-tartására vigyázzanak, 's ha kik az olyan olvasáskor jelen nem volnának-is, az után azoknak is hasonlóképpen meg-magyarázzák, és vélek jól meg-értessék, hogy ezek ellen való vétektől magókat megóhassák, elméjekben tartván, hogy az tudatlansággal, avagy részeg vóltokkal való magok mentegetéſſe senkinek-is nem használhat

NAGY-SZOMBATBAN
Nyomtatott 1706. Esztend.

